

הנשואין עם אוהלה (1950)

הנשואין עם ליריה (1963)

עם ליריה בפורים (1985)

הא"ם והכוכב". נגמרת המסיבה, אני רואה את כולם מופיעים, ואני אחרון. אני רועד כמו עלה נידף. בחיים לא רעדתי כך. ידעתי שאני צריך לתפוס את הקהל כבר מההתחלה.

שיחורר

מה "כריש"

על הבמה עמד פסנתרן כנף גדול. כשעלה הפסנתרן, חווה איסטומין, הוא פתח אותו. כשעלתה ויקטוריה דה לוס אנג'לס, הפסנתרן שלה סגר אותו, וכך היה עם כל האמנים. הכנף של הפסנתר נפתחה ונסגרה לסירוגין.

אמרתי לפסנתרן שלי: כשיגיע תורי, אני אניד שלום. אנש אליך, אניד לך משהו באוזן, ואתה תסגור את הכנף. ואומנם, כך היה: עליתי, אמרתי "שלום", הסתכלתי על הפסנתרן, כי קשתי סליחה, ניגשתי לפסנתרן, לחשתי לו באוזן, הוא סגר. ואז היה פרץ צחוק אדיר, ששבר לי את כל ההתייגשות.

היתה לי שם אחת ההצלחות הגדורות ביותר שהיו לי אי פעם. לליאו פולד היו דמעות בעיניו. הוא ניגש אליי ואמר לי: "אתה רואה, בניכלכה ישראלי שכמותך, אתה תעשה מה שאני אניד לך, ותגיע רחוק".

אחר כך בא סול ריצ'פילד ואמר לי: "אתה רואה, בניכלכה שכמותך, אתה תעשה מה שאני אניד לך. ואני אהפוך אותך לכוכב".

ואז בא איש קטן, והציג את עצמו כנציג של ויליאם מוריס. אחת הסוכנות הגדולות באמריקה לייצוג אמנים. הוא הציע לי חוזה, בו במקום. המחלקה המימשלת של הסוכנות ניטלה את החוזה שלי עם ליאו פולד וקראה לו "כריש", כפי שכונו סוכנים שמצצו את רמס של אמנים.

כך התחלתי לעבוד בסוכנות של ויליאם מוריס. דרכה הופעתי בתוכניות טלוויזיוניות, בסרטים ובתיאטרון. והתחלתי להיות כן דאדם ידוע.

"אני אוהבת

את ארצך!"

יום אחד נשאלתי על ידי סוכן נות'האמנים האמריקאית אם אני מוכן להופיע, כשיש "מישהו מעליי", בסוכנות הופעות עם הרבה כסף.

אמרתי: "תלוי מ". אמרו לי: "מרלון דיטריך". הייתי אמור להופיע בחלק הראשון, והיא בחלק השני.

גמרנו על מחיר של 3000 דולר לשבוע, וטסתי לניו יורק. הגעתי לארץ לחדוורת. התקיימה שם חזרתית-אור. ישיבת, ראיתי שתורי לא מגיע. עליתי לכמה ואמרתי: "שלום, שמי אופיר".

מנהל הבמה קרא: "מרלנה, שייקה אופיר פה!" היא קמה ממקומה, הורידה את המעיל, ואמרה: "אני באה". היא התחילה לפסוע בצעדים מליכותיים לעבר הבמה. באה אליי, חיבקה אותי, ואני חשבתי: "יא אללה, מה הולך פה?".

ואז היא אמרה לי: "ברוך הבא להציג, אני אוהבת את ארצך". ראיתי שהיא בוחנת אותי באופן מקצועי, ואז אמרה: "נעשה את התיאטרון של מר אופיר". חזרתי למלון. פיתאום הטלפון מצלצל. ברט בכרך, שניצח על התיאטרון מורת, היה על הקו. הוא הזמין אותי לארוחה עם מרלן. למטה חיכתה לי מכונת לימוזינה, ולקחה אותי למיס ערתי-פאר, שהיתה סגורה לאורחים. רק שולחן אחד מיוחד הוכן בה, לכבוד הפמלייה של מרלן.

חיים עם

מרלנה דיטריך

ביום ההופעה לבשתי חולצה שנרכסה מאחור ברוכסן. לפני שערמתי לעלות לבמה הושטתי את הדי כרי לרוכסן את הריצ'רץ. פיתאום אני (המשך בעמוד 9)

כלימוד אינטנסיבי יומיום. תוך כמה חודשים הוציא דקרו את עצמו מזה הצגה, ואני קיבלתי את תפקידי. הוא, שהיה כזה פרפקציוניסט, שמעולם לא היינו די מוכנים כדי להופיע לפני קהל.

כניתיים נולד בני, אלעד, ומצבנו הכלכלי היה בכיר. פגשתי את מארסל מארטו, והוא אמר לי: "מה אתה עושה אצל דקרו? בוא תופיע איתי".

אוהלה עבדה בקונסוליה, חייו בצומצום ואכלנו צהריים אצל דקרו בבית. לא פעם היתה לנו בעייה מה לעשות עם הכסף המועט שלנו — לאכול ארוחת-ערב, או להישאר רעבים וללכת לקולנוע.

מארסו הציע לי קטע-סולו, נוסף על קטעים חשובים בהאדרת של גוגול. אבל לי היתה בעייה: איך להודיע לדקרו שאני הולך למארסו?

כשהודעתי לו, הוא הפסיק חזרה, השתולל ואמר לי מישפט שלא אשכח אף פעם: "אתה הולך להעשיר את העשירים, ולרושש את העניים!".

הוא היה קנאי מאד לתלמידיו, החרים הן את כארו והן את מארטו מפני שהצליחו. במיקרה שלי בא אל מארטו הביתה, וביקש ממנו שלא יתן לי קטע סולו. לי אמר: "למדת שלוש שנים בחינם, וכעת אתה חייב לשרת אותי שלוש שנים".

לבסוף עזבתי, והופעתי עם להקתו של מארטו. חצי שנה סובבתי בכל אירופה, וזכיתי בהצלחה עצומה. כשי הייתי כשיא ההצלחה, ארזתי הפצי וחזרתי הביתה.

הנה בא

הכוכב!

התקבלתי לתיאטרון הקאמרי ופיתחתי בית-ספר לפנטומימה. עשיתי מיכונים גדולים וסלקציה. לבסוף הקמתי להקה עם זיווה רודן (או שפיר), שהיתה חתיכה אלוהית וכישרונית בצורה בלתי-רגילה. ועם מי שהיה דוכריה-מישטרה, הסופר עמוס אריא. שלוש שנים הייתי בקאמרי כשחקן נאנסמבל, וכחבר בלהקת הפנטומימה. ב-1955 נולדה בתי, עתליה.

בלילות-שבת הופעתי בחאלטורות, ופשוט נמאס לי. נסענו, כל המימשחה, לארצות-הברית, והופעתי במועדון צבירה.

היה לי מנהל אישי, שהיה גם מעבידי. בשם לואי פולד, בעל מועדון צברה. הוא החתים אותי לתשע שנים. קודם-כל עברתי אצלו, וכשביקשו אותי בחוק, דרש הון כזה שאיש לא יכול היה לשלם אותו.

יום אחד אני מקבל טלפון מהא"ם, ואומרים לי: "שמי דייוויס הבן היה צריך להופיע בנשף השנתי של עובדי הא"ם, אבל הוא חלה. אתה יכול להחליף אותו?".

כשליאו פולד שמע את זה, הוא נדלק וצעק: "זאת ההזדמנות שלנו!" היה לי איש יחסי-צבור בשם סול ריצ'פילד, והעסק הלך בערך כך: שוכרים לימוזינה, צלם, באים לפתח בניין הא"ם. אני עומד בצאת, והוא אומר לי: "אתה תישאר בפנים, כך כלבה! אתה יוצא אחרון! אתה הסטאר!".

הוא הולך ואומר: "פנו ררך לסטאר! מגיעים לשולחן-המודיעין. הוא פונה אל האיש שיושב שם, ואומר: זהו שייקה אופיר, הוא הסטאר של ההצגה. מר האמרשקולד מחכה לו בלישכתו!" אני לוחש לו באוזן: "נכון שכותבים האמרשקולד, אבל מבטאים האמרשקולד" סול לא שומע, ומחייך כמו ירח.

הגענו ליריה של מזכיר הא"ם דאג, דאג האמרשקולד. היו שם ויקטוריה דה לוס אנג'לס, וכל מיני אנשים חשובים אחרים. סול, בלי בעיות, ניגש אל האמרשקולד, תופס אותו ביד ומתחיל לביים את העסק. אני רוצה לקבור את עצמי באדמה, ובעיקר שכל פעם הוא אומר האמרשקולד. הוא תופס ביד שלי, תופס ביד של האמרשקולד, מאלץ אותו ללחוץ את ידי, וצועק לצלם: "צלם! וכך הופיעה למחרת, בכל העתונים, תמונה שלי ושל דאג האמרשקולד, תחת הכותרת: "מזכיר

טמבל וחמש לירות, בתל-אביב. שבוע ימים גרתי אצל אמו של הסופר יוש הלוי, אחר כך גרתי במלון אג'ה, כלומר על הספלים האחוריים של האוטובוסים בתחנה המרכזית.

לידת

הציזבטרון

בבתו, אוהלה, ונעשינו חברים.

לאט-לאט התחלתי להידרדר, נעתי רוח, פשוט לא היה לי מה לאכול. עד שאחד החברים הבין מה הולך איתי. הוא פנה אל בני מהרש"ק, הפוליטרוק של הפלמ"ח, שסידר לי לעבוד בתע"ש של ההגנה, ששכן במרתפו של צריף ליד הבית-האדום ברחוב הירקון. הייתי עובד כל יום עד ארבע, ואחר כך הולך לשיעורים. יום אחד היה חשש שהבריטים גילו את המקום, ועבודתי הופסקה. מהרש"ק סידר לי לעבוד כמרייר הג'ם, ואז פרצה המלחמה. מייד נקראתי לשירות, והתחלתי ללנות שיירות לירושלים.

יום אחד התקיימה מסיבה, בהשיתפתו של מפקד הפלמ"ח, יגאל אלון. הופעתי יחד עם נעמי פולני. יגאל קרא לחיים חפר, ואמר לו: "קח את שייקה ואת נעמי, ותקימו חוליה שתעלה את המוראל". ואז, באותו מעמד, קרא חיים חפר לחוליה בשם ציזבטרון.

מאוחר יותר הצטרף אלינו האקורדיוניסט אליקום שפירא, שהיום הוא מנצח באמריקה, והתחלנו להופיע. אז הציע לי חיים להחליף את השם מגולדשטיין לאופיר.

עד היום אני לא יודע מה פיתאום קראו לי תקופה מסוימת בקאריירה שלי בשם "שי". כשאני חושב על זה כעת, אני נזכר כי בארצות-הברית כתבו את שמי כד: SHAY, K. אולי מכאן נולד השם.

הציזבטרון היה קיים בין השנים 1948-1950. במהלכו הצטרפו אלינו גם ריבקהלה, כרמית, יואל זילברג ואוהלה הלוי.

ב-1950, אחרי השיחרור הגדול, נעשה נסיון להפוך את הציזבטרון לתיאטרון פוליטי אורחי של תנועת אחרות-העבודה. זו היתה הפעם הראשונה שניסו לכפות עליי דבר שהתינגרתי לו. אמרתי להם: "תיאטרון פרי לטי צריך להיות סופר-מיקצועי, כדי לחפות על העובדה שהוא פוליטי, ואנחנו הציזבטרונים".

הפעילו עליי לחצים, זימנו אותי לפגישה עם יגאל אלון ועם יצחק שרה. כוחי לא עמד לי בפניהם, ושוכנעתי. התוכנית הראשונה נקראה כיצד נמכרה מגילת העצמאות, סאטירה שטענה כי מכרנו את מגילת העצמאות לאמריקה, אשר יגורתי בא. ההצגה נכשלה, ואני ידעתי שאני חייב לנסוע.

בתקופת הציזבטרון אירע אסון. הלהקה עלתה על מוקש, קצת לפני השיחרור. אוהלה נפצעה קשה, ברך אחת התרסקה לה לגמרי, והיא שותה הציזבטרון בבית-חולים. אחר כך נסעה לארצות-הברית לניתוח. בינתיים גרתי אצל הוריה. ב-1950 נסע אוהלה לפאריס. נסעתי עם אוהלה כמזכיר לנישואין עם בתו של משה הלוי. בפאריס נפגשנו והתחתנו. בטכס התיאוננה נכח הקונסול שלנו בפאריס, והרב הראשי שם ערך את הקידושין.

דקרו

השתולל

רשמתי ללימודים אצל ז'אן-לואי כארו. כעבור חודשים הבנתי שזה לא בשבילי. מישהו אמר לי: "שמע, אטיין דקרו מחפש אנשים מוכשרים". באתי אל אבי הפנטומימה המודרנית, וראיתי בחורים צעירים עומרים. חצי גוף עירום, ועושים אקרובטיקה. דקרו לקח אותי הצידה, ואמר לי: "אתה מישראל?" ענית: "היתה לך הצלחה גדולה בישראל" (הוא הופיע בארץ שנה קודם-לכן). אמרתי: "לא, לישראל היתה הצלחה גדולה אצלי". כרבמקום התחלתי ללמוד. שלוש שנים הייתי אצל האיש הזה, ועסקתי